

Més Vives, si us plau!

La presentació de 'Doña Francisquita' al Liceu torna a posar de relleu la vàlua del músic de Collbató

Estrena de Doña Francisquita al Liceu, el 10 de novembre passat | Antoni Bofill (Gran Teatre del Liceu)

No serà aquest el moment ni l'espai periodístic més oportú per escriure una crítica de la *Doña Francisquita* (1923) d'**Amadeu Vives** perquè, ahir, el Liceu de Barcelona va acollir la darrera de les seves sis funcions. No insistirem en les qüestions que altres crítics i musicògrafs han exposat encertadament sobre una producció que, a grans trets, podem resumir com una veritable alenada d'aire fresc a un títol pertanyent a un gènere que, en ocasions, pot caure fàcilment en allò *castizo* i caspós. La direcció d'escena de Lluís Pasqual, amb creació fins i tot d'una trama i un guió teatrals nous, ha sabut donar-li aquest aire que, com era d'esperar, no ha agradat gaire als afeccionats més puristes (a Madrid fins i tot es va arribar a boicotejar alguna funció), però que a Barcelona, en general, no ha desagradat. El trasllat dels tres actes a tres moments històrics diferents (estudi de gravació el 1934, plató de televisió el 1964 i sala d'assaigs dels nostres dies) ha permès gaudir de la intervenció de l'actor Gonzalo de Castro en veritable estat de gràcia. Important el *Fernando* de Celso Albelo i, en general, assoliment d'un equilibri musicoteatral reeixit.

La nostra reflexió-aportació, a la fi d'aquestes funcions, i un cop vist el resultat, és que aquestes representacions del, possiblement, títol més reeixit del compositor de Collbató, tiren pel terra aquells que, massa fàcilment i en massa ocasions, diuen que les obres del patrimoni musical dels nostres compositors no interessen.

Malgrat haver apostat per un títol que, abans d'aquesta nova producció, ja s'havia representat en 46 ocasions al teatre de la Rambla, serà bo convidar a la nova direcció artística del Liceu de no tenir por per apostar, parlant de **Vives**, de nous títols d'aquest gran creador musical. I no em refereixo

als ja més coneguts de *Bohemios* (1904), *La Generala* (1912) o *Maruxa* (1914), sinó també a títols operístics com *Artús* (1897) i, sobretot, *Euda d'Uriac* (1900) -amb llibret d'un tal **Àngel Guimerà**- compostos en llengua catalana. No volem amb això treure cap tipus de mèrit als títols de **Vives** en llengua castellana, però no és menys cert que aquests ja formen part habitualment del paisatge cultural madrileny a través de la programació impulsada des del Teatro de la Zaruela, per cert coproductor d'aquesta *Doña Francisquita*.

El de **Vives** representa, implícitament, un dels episodis més injustos i mancats de reconeixement de la nostra història musical. Malgrat tractar-se del cofundador d'una institució tan important i transcendent com l'**Orfeó Català**, conjuntament amb **Lluís Millet**, no és menys cert que en l'imaginari col·lectiu sembla que només aquest darrer en fos el fundador. És clar, per tant, que al compositor de la *Francisquita* no se li va perdonar mai que decidís traslladar-se a Madrid i, a més, que hi triomfés. Poc ens han importat declaracions de **Vives** com les següents: «L'Orfeó Català és l'obra que més m'agrada i que vaig fundar amb Lluís Millet. De les que he estrenades al teatre, en canvi, cap», o «Soc catalanista perquè he nascut a Collbató i perquè soc català, que ve a ser el mateix». D'alguna manera, els atacs rebuts en el seu moment han perviscut.

A les portes del cent cinquantè aniversari del seu naixement, bo serà que els agents i programadors vagin pensant en què cal fer perquè **Amadeu Vives** ocupi l'espai musical que es mereix. Parafraçant les famoses paraules d'**Igor Stravinski** quan va escoltar sardanes de **Juli Garreta** i exclamar "Més Garreta, si us plau!", nosaltres, després de la *Doña Francisquita*, demanem: "Més Vives, si us plau!".

Amadeu Vives (1871-1932): *Doña Francisquita*. **Elena Sancho Pereg** (*Doña Francisquita*); **Ana Ibarra** (*Aurora "la Beltrana"*); **Ana Ibarra** (*Doña Francisca*); **Celso Albelo** (*Fernando*); **Miguel Sola** (*Don Matías*); **Alejandro del Cerro** (*Cardona*); **Isaac Galán** (*Lorenzo Pérez*). **Gonzalo de Castro**, actor; **Lucero Tena**, castanyoles. **Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu**; **Laud'Ars**. Direcció musical: **Oliver Díaz**. Direcció d'escena: **Lluís Pasqual**.